

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

19–25 листопада 2021

ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ ПО СХІДНІЙ УКРАЇНІ CIVILM+

25–26 листопада відбувся Форум по східній Україні міжнародної платформи громадянського суспільства CivilMPlus. Тема Форуму — «Подолання конфлікту на Донбасі, як завдання поколінь: просування справедливості, діалогу, примирення».

Форум зібрав представників громадських організацій та органів влади, дипломатів, міжнародних експертів, активістів і молодь та вперше відбувся у форматі телемосту між Києвом та Берліном. У двох столицях гості та спікери зібралися на офлайн майданчиках, а ті, хто не мав змоги взяти участь особисто, приєдналися онлайн. Форум було організовано в партнерстві з ООН в

Україні.

На церемонії відкриття Форуму говорили про важливість збереження контактів між людьми по обидва боки віл лінії зіткнення та необхідність міжнародної підтримки як на політичному рівні, так і для громадянського суспільства.

Перша панельна дискусія була присвячена перспективам політичних переговорів. Заступник міністра закордонних справ України та заступник

міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України наголосили, що Україна виконує всі свої зобов'язання. Спікери погодилися, що Нормандський та Мінський формати залишаються єдиним шляхом дипломатичного врегулювання конфлікту. Міжнародні партнери висловили свою повну підтримку Україні та підтвердили, що й надалі докладатимуть зусиль для відновлення переговорного формату в рамках Нормандської четвірки на різних рівнях. Спікери визнали важливість участі громадянського суспільства: ми завжди маємо пам'ятати про людей, заради яких працюємо, підтримувати діалог та залучати громадянське суспільство до процесу прийняття рішень.

Далі представниці платформи «Жіночі ініціативи за мир на Донбасі» (ЖІМД) представили дослідження «Амністія — інструмент досягнення сталого миру? Думки людей з обох боків від лінії зіткнення».

Дві наступні панельні дискусії були про (1) перехідне правосуддя та основні виклики для України та (2) про спільне майбутнє в єдиній Україні. Під час другої дискусії говорили про страхи мешканців окупованих територій і те, що медіа, держава та громадянське суспільство можуть зробити для зближення та реінтеграції.

Перший день Форуму завершився відкриттям виставки «(НЕ)ВІЙНА: усвідомлення себе та кордонів у діалогах «Щоденники Донбасу». Виставка стала результатом діалогового процесу між молоддю України та Росії.

У другий день Форуму пройшли круглі столи в Києві та Берліні, які було підготовлено та проведено організаціями-учасницями платформи CivilM+.

Дев'ять круглих столів пройшли в Києві, і два — у Берліні. У Києві говорили про участь молоді в миротворчих процесах та розвитку громад, проблеми реінтеграції, важливість документування та виклики розслідувань порушень прав людини та військових злочинів, складність перетину лінії зіткнення та інші теми. На круглих столах у Берліні було обговорено перспективи врегулювання конфлікту в рамках Нормандського формату та вплив російської пропаганди та інших неформальних інструментів на те, як війна сприймається Європейським Союзом.

Записи відеотрансляції панельних дискусій та деяких круглих столів можна подивитися на [Facebook сторінці CivilM+](#).

ЕСКАЛАЦІЯ НА КОРДОНАХ УКРАЇНИ

США надіслали європейським союзникам у НАТО розвідувальні дані, які свідчать про підготовку Росії до можливого нападу на Україну, проте влада Росії

ще не ухвалила фінального рішення щодо проведення операції. Вона розуміє, що будь-яка спроба захопити військовим шляхом частину території України зіткнеться зі спротивом та призведе до нових західних санкцій, які можуть зашкодити економіці — про це [пише](#) Bloomberg з посиланням на близькі до переговорів джерела. Розслідування про скупчення російських військ та техніки біля кордонів з Україною [оприлюднила](#) також міжнародна група журналістів Conflict Intelligence Team.

[На думку міністра оборони України Олексія Резнікова](#), Росія навряд чи зважиться на великий наступ, проте Україна готова відбити російську агресію. 20 листопада керівник Головного управління розвідки Міноборони України Кирило Буданов [заявив](#), що Росія планує атаку до кінця січня-початку лютого. Прессекретар президента Росії Дмитро Песков [заперечує](#) подібні плани, а розвіддані про можливе вторгнення в Україну називає частиною інформаційної кампанії, яка здійснюється задля прикриття «агресивних помислів, які може мати Київ». Водночас було оприлюднено [заяву](#) Служби зовнішньої розвідки Росії, де стверджується, що Україна нібито збільшує військову присутність на Донбасі.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [наголосив](#), що Україна не планує проведення наступальної військової операції на Донбасі та працює над відновленням Нормандського формату. Він зазначив, що дезінформація з боку Росії стала значно сильнішою, у тому числі використовуються звинувачення України в підготовці до військового нападу на Донбасі, та закликав Росію брати конструктивну участь у дипломатичних зусиллях щодо мирного врегулювання. Мелінда Херінг, заступниця директора Євразійського центру Atlantic Council, [аналізує](#) суттєву різницю між нарощуванням військ навесні 2021 року та теперішньою концентрацією сил. На її думку, це може свідчити про підготовку Росії до гібридної війни. Вона вважає, що для протидії можна використовувати такі інструменти, як нові жорсткі спільні санкції ЄС та США, підтримка українських сил із боку Командування спеціальних операцій ЗС США в разі вторгнення, а також дипломатичний вплив США для якнайшвидшого розв'язання кризи в Білорусі, що дасть ЄС змогу сконцентруватися на ситуації України.

НОВА УРЯДОВА КОАЛІЦІЯ НІМЕЧЧИНИ ЗОБОВ'ЯЗАЛАСЯ ПІДТРИМУВАТИ УКРАЇНУ

Партії-учасниці уряду Німеччини завершили переговори про коаліційну угоду. Його [текст](#) оприлюднює видання Spiegel. Нова коаліція вимагає від Російської Федерації припинити війну на Донбасі та повернути Україні Крим. Наголошується, що шлях до мирного врегулювання конфлікту на сході України та зняття відповідних санкцій залежить від повного виконання мінських угод. Також наголошується на готовності коаліції підтримувати рух України до членства в Європейському союзі, а також і надалі допомагати Україні у

відновленні повної територіальної цілісності та суверенітету. Аналіз коаліційної угоди пропонують [Deutsche Welle](#) та «[Європейська правда](#)».

26 листопада під час пресмарафону в Києві президент України Володимир Зеленський [вказав](#), що очікує від нового уряду Німеччини підтримки санкційної політики проти Росії, а також співробітництва в енергетичній галузі.

ЗАХІДНІ САНКЦІЇ: НЕОБХІДНА КОМПЛЕКСНА ПРОТИДІЯ

На тлі ескалації на кордонах, Україна [виступає](#) за комплексну протидію Росії для стримування її від нового етапу агресії, у тому числі політичне та економічне стримування Росії, а також військову допомогу Україні. Санкції мають стримувати Росію водночас від агресії проти України та від руйнування архітектури європейської безпеки. [Як повідомляє телеканал CNN із посиланням на джерела](#), знайомі з обговоренням, адміністрація президента США Джо Байдена розглядає можливість відправити в Україну військових радників та нове обладнання, у тому числі озброєння. Водночас американські чиновники ведуть переговори з європейськими союзниками щодо створення нового пакету санкцій, який набуде чинності в разі, якщо Росія вторгнеться до України.

Голова комітету із закордонних справ Сенату США Боб Менендес [вніс поправку](#) до оборонного бюджету, яка [спричинить каскад санкцій](#) проти високопоставлених російських посадовців, газопроводу «Північний потік-2», великих фінансових установ, трансакцій із державним боргом у разі вторгнення в Україну. Водночас республіканська партія наполягає проголосувати за власну поправку щодо санкцій найближчим часом — до будь-якого потенційного російського вторгнення.

[На думку канцлерки Німеччини Ангели Меркель](#), ЄС має дотримуватися єдиної політики щодо розгортання Росією військ поблизу кордону з Україною та має бути готовим залучити додаткові санкції проти Росії, якщо ситуація на сході України та навколо неї загостриться.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ТКГ ВИМАГАЄ, ЩОБ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ОТРИМАВ ДОСТУП ДО МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО

24 листопада відбулося засідання Тристоронньої контактної групи (ТКГ) та її підгруп. У [повідомленні](#) за її підсумками, спеціальний представник чинного голови ОБСЄ в Україні та в ТКГ посол Мікко Кіннунен зазначив, що ситуація у сфері безпеки вздовж лінії зіткнення є вкрай нестабільною, а середня денна кількість порушень режиму припинення вогню перевищує ту, що спостерігалася до початку режиму припинення вогню. Це ускладнює життя цивільного населення, крім того, збільшилась кількість перешкод свободи пересування, що ускладнює роботу СММ.

Економічна робоча група провела конструктивне обговорення щодо водопостачання в окремі райони Донецької та Луганської областей України

(ОРДЛО). Також було розглянуто екологічні питання, пенсійні виплати та питання мобільного зв'язку. Українська сторона ще раз підтвердила, що термін дії карток для виплат пенсій мешканцям ОРДЛО продовжено до 1 квітня наступного року.

У гуманітарній підгрупі українська делегація [порушила питання](#) про вивчення обставин смерті громадянина України Руслана Макарця, який перебував у Макіївській виправній колонії (тимчасово невідконтрольована уряду України частина Донецької області) та закликала російську сторону підтримати ініціативу про звернення ТКГ до Міжнародного Комітету Червоного Хреста із закликом дослідити обставини смерті громадянина України, за звільнення якого українська сторона боролася протягом тривалого часу. Зазначається, що недопуск представників Міжнародного Комітету Червоного Хреста до місць позбавлення волі на тимчасово невідконтрольованих уряду України частинах Донбасу є порушенням домовленостей, які були досягнуті на саміті в Нормандському форматі 9 грудня 2019 року, водночас Україна повністю виконує такі зобов'язання.

БЛАГОДІЙНА АКЦІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ, ЯКІ МЕШКАЮТЬ УЗДОВЖ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ НА ДОНБАСІ

В Україні [розпочалася](#) благодійна акція «Олені Святого Миколая». Її головна мета — зібрати подарунки для новорічних свят дітям, які мешкають уздовж лінії розмежування. Узяти участь у щорічній акції, яка триває вже вшосте, можуть усі бажаючі. На цей час у [базі](#) розміщені бажання та листи від дітей, які мешкають у тридцяти населених пунктах Луганської та Донецької областей. Про історію акції розповідає видання «Рубрика».